

Dato: 14.06.2018

Situationen i Georgien

På baggrund af et forhøjet tal af georgiske asylansøgere i første kvartal af 2018 har Landedokumentation til brug for den generelle asylbehandling udarbejdet et notat vedr. den generelle politiske situation i Georgien. Notatet fokuserer på begivenheder, der har fundet sted i 2017, som måtte dukke op i asylsamtaler.

Dette notat indeholder oplysninger om følgende temaer:

- Den generelle politiske situation i Georgien
 - Demonstrationer i Georgien
 - Den økonomiske situation i Georgien
- Den Forende Nationalbevægelse (oppositionsparti)
- Den georgisk/russiske mafia (Tyve inden for loven)
- Situationen i Abkhasien
- Situationen i Sydossetien
- Tjetjenere i Georgien
 - Kirstinerne
 - Tjetjenske flygtninge
- Sikkerhedssituationen i Pankisi-kløften

Georgiens administrative inddeling

Georgien er administrativt inddelt i 9 regioner, en by og to autonome republikker, hvoraf den ene autonome republik, Abkhasien, har erklæret sig selvstændig. Den anden autonome republik er Ajara med hovedstad i havnebyen Batumi. Regionerne og republikkerne er så igen inddelt i 67 distrikter, til hvilke der i oktober 2017 har været lokalvalg.

Den politiske situation

Georgien bliver i dag ledet af regeringspartiet *Katsuli Otsneba* (Georgiens Drøm). Partiet vandt den 9. oktober 2016 et absolut flertal i parlamentet. Internationale observatører bl.a. OSCE konkluderede, at valget var præget af konkurrence, det var godt administreret, og de grundlæggende frihedsrettigheder var generelt blevet respekteret.

Da partiet kom til magten, begyndte det at anklage medlemmer af tidligere præsident Mikhail Saakashvilis parti Den Forende Nationalbevægelse (UNM) for magtmisbrug. Inden for et år var mere end 6.000 mennesker, hvor flertallet var fra UNM, blevet indkaldt til afhøring ved anklagemyndigheden. Det stod imidlertid klart, at anholdelserne og anklagerne var rettet mod dem, der havde ledende stillinger i den tidligere elite, mens tjenestemænd på lavere niveau enten blev indkaldt som vidner eller blev frikendt gennem amnesti.

Georgiens parlament vedtog i september 2017 tillæg til forfatningen, der skulle afslutte overgangen til parlamentarisme. Dog blev tillæggene til forfatningen kun stemt igennem af

regeringspartiet Georgiens Drøm, idet oppositionen boykottede afstemningen. Oppositionen var bl.a. ikke tilfredse med det nuværende valgsystem, som er en blanding af flertalsvalg i enkeltmandskredse for 73 sæder og forholdstalsvalg med lukkede partilister for 77 sæder. Oppositionen krævede bl.a. en ændring af valgloven, hvor man vil gå over til udelukkende at have forholdstalsvalg til parlamentsvalg i Georgien fra 2020. Det vil regeringspartiet dog ikke ændre på før 2024.

Den 21. oktober 2017 afholdte Georgien lokalvalg. 60 lokale guvernører, svarende til en borgmester i Danmark, var på valg, samt flere hundrede sæder til lokale byråd. Ifølge OSCE har kandidaterne ved de seneste lokalvalg i oktober 2017 været i stand til at føre en fri valgkamp, og de grundlæggende frihedsrettigheder er generelt blevet respekteret. UNM har dog kritiseret Georgiens Drøm for valgsvindel. Georgiens Drøm vandt en komfortabel valgsejr med en national opbakning på 56 procent af stemmerne. Dette skete på trods af, at der er en voksende utilfredshed med partiet, der bliver anklaget for korrupsion og generel inkompetence. Sejren skyldes derfor nok mest, at oppositionspartiet UNM blev splittet i starten af 2017 og har ligget i intern strid lige siden (se mere om UNM nedenfor).

Georgien har ikke en effektiv uafhængig kontrolinstans til undersøgelse af misbrug inden for eksempelvis politiet. Hvis man påbegynder undersøgelser på dette område, fører de ofte til anklager med noget mildere straffe, så som embedsmisbrug og fører sjældent til domfældelse.

Den amerikanske NGO, Freedom House, der bl.a. monitorerer udviklingen af demokrati i verdens lande, har vurderet Georgien til at være *Partly Free* og har tildelt landet 64 point ud af 100 mulige i deres demokratiindeks (Danmark har 97).

Demonstrationer i Georgien

I marts 2017 fandt der store sammenstød mellem myndigheder og demonstranter sted i havnebyen Batumi, hvor også UNM-medlemmer deltog. Man demonstrerede mod den regionale regering, der er ledet af Georgiens Drøm. Demonstrationerne endte i vold, hvor biler blev smadret og 21 personer blev såret. Flere demonstranter blev anholdt, men blev senere løsladt igen for at lægge en dæmper på spændingerne.

Den økonomiske situation i Georgien

Økonomisk er Georgiens møntfod *lari*'en blevet devalueret stærkt fra oktober 2017, hvilket har gjort mange varer meget dyre. Dette har medført en massiv inflation, som har påvirket den almene georgiers levestandard.

Den Forende Nationalbevægelse (United National Movement (UNM)), oppositionen

UNM blev dannet i 2001 af Mikhail Saakashvili (Georgiens præsident fra 2004-2013). Partiet beskrives som et nationalistisk centrum-højre-parti, der fokuserer på reformer, tættere bånd til EU og NATO samt på at genvinde kontrollen med udbryderrepublikkerne Abkhasien og Sydossetien. UNM led et stort nederlag ved parlamentsvalget i 2012 til partiet Georgiens Drøm (Katsuli Otsneba) og har herefter siddet i opposition. I januar i år blev partiet splittet og en gruppe inden for partiet dannede herefter et nyt parti ved navn Det Europæiske Georgien – Bevægelsen for Frihed (European Georgia - Movement for Liberty).

Generelt er der blandt kilder bred enighed om, at omfanget af politisk motiveret vold i Georgien er reduceret gennem de seneste år. Dog kan der forekomme enkelte episoder af politisk motiveret vold, men der er ikke tale om en systematisk chikane af UNM-medlemmer. Overfald på UNM-medlemmer sker ikke ofte, men når de sker, finder politiet sjældent frem til gerningsmændene.

Den georgisk/russiske mafia (Tyve inden for loven)¹

Kanonieri qurdebi er en mafiagruppering bedre kendt under sit russiske navn *Vory v zakone* (tyve inden for loven). De har fået dette navn pga. deres strenge kriminelle regler og love.

De såkaldte tyve inden for loven udsprang fra det sovjetiske Gulag-system og senere fængselsystem. Efter Sovjetunionens opløsning opnåede mange fra mafiagruppen gode betingelser for deres mafiavirksomhed i Georgien. Dette skyldes til dels, at Georgien efter opløsningen af USSR befandt sig i en borgerkrig, hvor betingelserne for mafiavirksomhed hurtigt viste sig at være særdeles gunstige. Tyve inden for loven kom også til at spille en markant rolle inden for det økonomiske og politiske liv i netop Georgien under deres første præsident Zviad Gamsakhurdia (1991-1992). Dette var medvirkende til, at omkring halvdelen af Tyve inden for lovens medlemmer i dag er af georgisk herkomst.

Tyve inden for loven opererer primært i de postsovjetiske republikker samt EU, hvor Grækenland skulle have over 100 medlemmer boende. De beskæftiger sig primært inden for menneske-, våben- og narkosmugling.

Kampen i Georgien mod disse tyve inden for loven begyndte allerede under Eduard Shevardnadzes præsidentperiode startende i 1995. Som et resultat heraf valgte mange med-

¹ Russisk er tilføjet, idet bandemedlemmer i mafiagrupperingen typisk taler russisk og bor eller har boet i Rusland. Dette betyder ikke, at mafiamedlemmer udelukkende taler russisk, de kan også tale georgisk eller et helt tredje sprog.

lemmer at flygte ud af landet – primært til Rusland og Ukraine. Mafiagrupperingen har i en længere periode i 90-erne og 00-erne været kendt for at styre de georgiske fængsler.

I 2005 blev der under præsident Saakhashvili igangsat en række tiltag, der havde til hensigt at udrydde den herskende kriminelle mafiagruppering. Saakhashvili fyrede stort set alle topembedsmænd i fængselsystemet og erstattede dem primært med medarbejdere fra indenrigsministeriet. Fra december 2005 flyttede myndighederne alle de mistænkte tyve inden for loven til fængsel nr. 7 i Tbilisi angiveligt for at kontrollere dem og reducere deres magt. Ifølge det georgiske indenrigsministerium er det kun meget få af tyve inden for loven, der stadig befinder sig i Georgien, og dem, der gør, sidder i fængsel.

I 2012 introducerede man en amnesti til alle tyve inden for loven i Georgien, dog med den forudsætning, at de skulle forlade landet inden for 3 dage efter løsladelse.

Den georgiske staffelov giver fængselsstraf på 5-10 år for blot at være medlem af Tyve inden for loven.

Abkhasien

Abkhasien med sine 240.000 indbyggere har reelt set siden borgerkrigen i Georgien tilbage i 1993 været selvstændig. Abkhasien opnåede dog først fuld kontrol over regionen efter den russisk-georgiske krig i august 2008. Abkhasien er økonomisk og sikkerhedsmæssigt dybt afhængig Rusland. Dog er det politiske miljø præget af at have en aktiv opposition. Flertallet af befolkningen er ifølge meningsmålinger også imod at blive en del af Rusland.

Ifølge Freedom House er Abkhasien *Partly Free* og har fået 41 point ud af 100.

I 2015 begyndte man at udstedelse af nye abkhasiske pas, som kræver, at beboerne bytter eksisterende dokumenter ud med nye. Det forventes i denne proces, at omkring 22.000 etniske georgiere fra Gali-regionen vil få deres georgiske dokumenter erklæret ugyldige. Ifølge de nye bestemmelser er georgiere fra Gali, der har dobbelt statsborgerskab (georgisk/abkhasisk), kun berettigede til at få opholdstilladelse i Abkhasien, hvilket vil betyde, at de mister deres abkhasiske statsborgerskab. I henhold til en abkhasisk lov om udenlandsk statsborgerskab, der blev vedtaget i december 2015, kan personer, der kun har opholdstilladelse i Abkhasien, ikke stemme eller eje ejendomme.

Sydossetien

Sydossetien med sine 50.000 indbyggere har de facto været selvstændigt fra Georgien siden 1992. Efter den russisk-georgiske krig i 2008 har Sydossetien konsolideret regionens uafhængighed fra Tbilisi. Krigen resulterede også i, at mange etniske georgiere måtte flygte

fra regionen. I 2015 underskrev Sydossetien en aftale med Rusland, som betød, at det sydossetiske forsvar blev optaget i det russiske.

Ifølge Freedom House er Sydossetien *not Free* og har fået 11 point ud af 100.

Tjetjenere i Georgien

Ved flere lejligheder er det konstateret, at der dukker tjetjenske asylansøgere op i Europa, som henviser til, at de kommer fra Georgien. Tjetjenere og efterkommere af tidligere tjetjenske indvandrere i Georgien samt det område i Georgien, hvor de overvejende er bosat, bliver beskrevet nedenfor.

Tjetjenere i Georgien udgøres af to grupper: En ældre gruppe, som kaldes kistinere, og en nyere gruppe, der består af tjenere, som flygtede til Georgien under den anden russisk-tjetjenske krig. Begge grupper bor overvejende i den nordøstlige del af Georgien, der kaldes Pankisi-kløften. Kløftens indbyggere er ofte blevet sat i forbindelse med terrorvirksomhed, og Pankisi-kløften har gentagne gange været scene for terrorrelaterede aktiviteter, sikkerhedsmæssige udfordringer, politiaktioner mv.

Kistinerne

Kistinerne er efterkommere af tjetjenere og ingusjetere, der i 1830'erne og 1870'erne bosatte sig i Pankisi-kløften ved den øvre Alazani-flod i det nordøstlige hjørne af Georgien. Kistinerne udgør ca. 7.100^2 (2002) af Georgiens ca. 5.000.000 indbyggere (2017)³.

Kistinernes modersmål er tjetjensk (kistinsk dialekt). De fleste kistinere taler dog georgisk. Kistinernes efternavne har typisk den traditionelle georgiske endelse, "-shvili", for eksempel Kavtarashvili, Margoshvili. De fleste kistinere er sunnimuslimer, men der findes også kristne iblandt⁴.

Tjetjenske flygtninge

² Кавказский Узел: Кистинцы, 23 июля 2010: <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/172008/>

³ CIA: the World Factbook, Georgia: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gg.html>

⁴ Кавказский Узел: Кистинцы, 23 июля 2010: <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/172008/>

Foruden kistinerne bor der også en stor gruppe tjetjenske flygtninge (mere end 7.000) i Pankisi-kløften. I juni og juli 1999 begyndte tjetjenske flygtninge fra Tjetjenien, herunder væbnede militante, at flygte til Pankisi-kløften, der grænser op til Tjetjenien. Rusland beskyldte i den anledning Georgien for at hjælpe terrorister⁵.

De tjetjenske flygtninge fik tildelt flygtningestatus, dog var antallet i 2016 ifølge UNHCR nede på ca. 200 tjetjenske flygtninge, der ikke var blevet naturaliseret, herunder flere hvis ansøgninger blev afvist, fordi de ikke havde bestået de påkrævede sprog- og historieprøver. Andre blev angiveligt nægtet naturalisering af sikkerhedsmæssige hensyn⁶. Der er derudover mange tjetjenere, der flyttede til Vesteuropa eller blev genbosat i Tjetjenien efter et russisk genbosættelsesprogram i hhv. 2006 og 2007⁷.

Da den anden russisk-tjetjenske krig brød ud, havde den georgiske regering i realiteten ikke kontrol over Pankisi-kløften, og Pankisi-kløften blev i samme periode berygtet for ulovlig handel med våben og narkotika. Problemet med Pankisi-kløften førte til, at USA lancerede sit *Georgia Train and Equipment*-program i 2002, hvor amerikanerne bl.a. sendte 200 specialstyrker til Georgien for at hjælpe med at træne det georgiske militær⁸.

⁵ Кавказский Узел: Хронология основных политических событий в Грузии: 1989-начало 2004 года:

<http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/152224/>

⁶ USDOS – US Department of State: Country Report on Human Rights Practices 2017 - Georgia, 20 April 2018

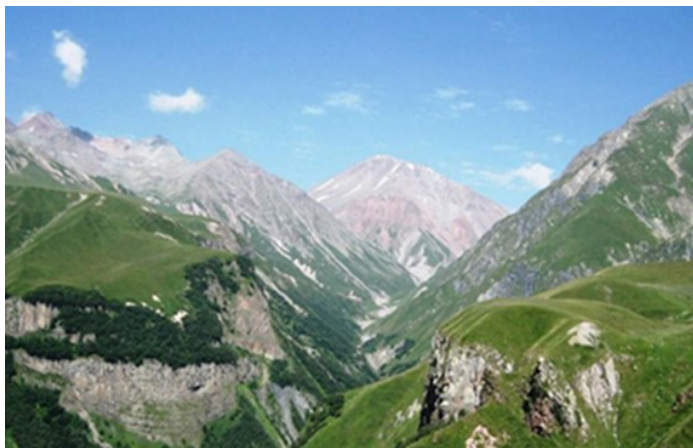
<https://www.ecoi.net/en/document/1430256.html>

⁷ UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Georgia: Analysis of Gaps in the Protection of Refugees, April 2008, available at: <http://www.refworld.org/docid/483bf10d2.html>

⁸ Caucasus Institute for Peace, Democracy and Development; Netherlands Institute for Multiparty Democracy; The OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (Author), published by OSCE – Organization for Security and Cooperation in Europe: The Political Landscape of Georgia; Political Parties: Achievements, Challenges and Prospects, 2006

<http://www.legislationline.org/documents/id/18839>

Sikkerhedssituationen i Pankisi-kløften

Selve Pankisi-kløften har en befolkning på omkring 15.000 og menes at have en arbejdsløshed på omkring 90 procent. Dette har fået nogle analytikere til at konkludere, at det er kløftens isolation og dens voldsomme arbejdsløshed, der gør mange unge modtagelige for rekruttering til ekstremistiske miljøer⁹.

Efter terrorangrebene i USA den 11. september 2001 begyndte Rusland at forstærke sine påstande om, at Georgien husede tjetjenske terrorister (med links til al-Qaeda), og at de brugte Georgien til at planlægge angreb i Tjetjenien. I 2002 var Rusland og Georgien på randen af en militær konflikt, og Rusland bombede endda Pankisi-kløften¹⁰.

Afledt heraf iværksatte Georgien i slutningen af 2002 en politiindsats i Pankisi-kløften, der reducerede spændingerne mellem Rusland og Georgien. I februar 2004 lovede Georgiens præsident, Saakashvili, angiveligt under et besøg i Moskva at bekæmpe "Wahabbisterne" i Georgien, herunder dem der gemte sig i kløften samt andre, som ifølge russiske påstande brugte Georgien som transit for at kæmpe i Tjetjenien.

I april 2006 dømte Aserbajdsjan 16 personer for at have modtaget terroruddannelse fra Al-Qaeda i Pankisi-kløften.

Ruslands sikkerhedstjeneste rapporterede i slutningen af november 2006, at den havde dræbt al-Qaeda-medlemmet Faris Yusef Amirat. Sikkerhedstjenesten hævdede, at han i løbet af vinteren 2005-2006 havde skjult sig i Pankisi-kløften, og at han havde opereret i Tjetjenien i sommeren 2006. Angiveligt var han på vej tilbage til kløften, da han blev dræbt i Ruslands Dagestan-region¹¹.

⁹ Balkanist: Georgia's Pankisi Gorge, Home to Many of the Chechens Fighting in Syria, July 22, 2014: <http://balkanist.net/georgia-is-home-to-many-of-the-chechen-fighters-in-syria/>

¹⁰ Caucasus Institute for Peace, Democracy and Development; Netherlands Institute for Multiparty Democracy; The OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (Author), published by OSCE – Organization for Security and Cooperation in Europe: The Political Landscape of Georgia; Political Parties: Achievements, Challenges and Prospects, 2006
<http://www.legislationline.org/documents/id/18839>

¹¹ CRS Report for congress, Armenia, Azerbaijan, and Georgia: Political Developments and

Den 21.-22. november 2017 udførte georgiske specialstyrker en specialoperation i Tbilisi, hvor tre terrormistænkte blev dræbt. Hændelsen fik meget opmærksomhed i medierne, dels fordi de militante kæmpede med våben, der angiveligt var leveret fra Pankisi-kløften¹². En af de dræbte var Akhmed Tjatajev, der bl.a. var at finde på diverse sanktionslister, herunder USA's og FN's¹³. Akhmed Tjatajev skulle angiveligt have haft tætte forbindelse til IS-lederen Abu Bakr al-Baghdadi.

En specialoperation blev tidlig morgen den 26. december indledt af de georgiske sikkerhedsstyrker i to-tre tjetjenske landsbyer i Pankisi-kløften. De anholdte skulle ifølge de georgiske myndigheder have forbindelse til de militante, der blev dræbt i Tbilisi den 22. november 2017. De skulle bl.a. have hjulpet Tjatajev med at komme ind i landet fra Tyrkiet og samle et våbenlager til brug for terrorhandlinger i Tyrkiet og Georgien¹⁴.

Kaukasus-ekspert Charles Lister mener ikke, at der er mange jihadister, der gemmer sig i Pankisi-kløften, men ifølge kilder var der i 2012 omkring 100 kistinere og tjetjenere fra Pankisi-kløften, der kæmpede i Syrien. Tjetjenerne/kistinere fra Pankisi-kløften kæmpede under ISIS-faner og tog typisk tilnavnet al-Shishani, som på arabisk betyder Tjetjeneren¹⁵.

Implications for U.S. Interests, 2008: <https://fpc.state.gov/documents/organization/112520.pdf>

¹² Кавказский Узел: Силовики связали задержания в Панкиси с тбилисской спецоперацией, 26.12.2017 <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/314342/>

¹³ UN ISIL (Da'esh) and Al-Qaida Sanctions List, 6 June 2018: <https://scsanctions.un.org/en/?keywords=al-qaida> + HM Treasury Consolidated List, June 5, 2018: <https://www.treasury.gov/ofac/downloads/sdnlist.pdf>

¹⁴ Кавказский Узел: Силовики связали задержания в Панкиси с тбилисской спецоперацией, 26.12.2017 <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/314342/>

¹⁵ Balkanist: Georgia's Pankisi Gorge, Home to Many of the Chechens Fighting in Syria, July 22, 2014: <http://balkanist.net/georgia-is-home-to-many-of-the-chechen-fighters-in-syria/>

Kilder

- CIA, The World Factbook, Georgia, January 17, 2018: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gg.html>
- Landinfo: Georgia: Situasjonen for politisk opposisjonelle UNM-medlemmer (23. mars 2017): https://landinfo.no/asset/3531/1/3531_1.pdf
- Landinfo: Georgia: Korrupsjon i politi og rettsvesen (9. mars 2017): https://landinfo.no/asset/3513/1/3513_1.pdf
- HRW, Undue Punishment, September 13, 2006: <https://www.hrw.org/report/2006/09/13/undue-punishment/abuses-against-prisoners-georgia>
- HRW, Georgia, Events of 2016: <https://www.hrw.org/world-report/2017/country-chapters/georgia>
- HRW – Human Rights Watch: World Report 2018 - Georgia, 18 January 2018 <https://ecoi3.ecoi.net/en/document/1422446.html>
- RFE/RL, At Least 21 Injured In Batumi As Protest Over Parking Fine Turns Violent, March 12 2017: <https://www.rferl.org/a/batumi-georgia-riot-police-black-sea-protests/28364405.html>
- CrimeRussia, Georgia closes its doors to thieves in law, 16.07.2017: <https://en.crimerrussia.com/criminalauthorities/georgia-closes-its-doors-for-thieves-in-law/>
- OpenDemocracy, Georgia's mafia: the politics of survival, 20 August 2010: <https://www.opendemocracy.net/gavin-slade/georgia%E2%80%99s-mafia-politics-of-survival>
- Caucasian Knot: Week in the Caucasus: review of main events of October 16-22, 23 October 2017
- <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/41246/>
- USDOS - US Department of State: Country Report on Human Rights Practices 2016 - Georgia, 03 March 2017: http://www.ecoi.net/local_link/337143/466903_en.html
- Freedom House, freedom in the world 2017: https://freedomhouse.org/sites/default/files/FH_FIW_2017_Report_Final.pdf
- Jamestown Foundation: A Year in Review: Georgian Government Struggles With Multiple Crises in 2017, While Cementing Its Grip on Power; Eurasia Daily Monitor Volume: 15 Issue: 3, 10 January 2018: <https://ecoi3.ecoi.net/en/document/1421484.html>
- Jamestown Foundation: Georgia's Ruling Party 'Supermajority' Passes Unilateral Constitutional Reform, Eurasia Daily Monitor Volume: 14 Issue: 120, 28 September 2017: <https://ecoi3.ecoi.net/en/document/1410096.html>

- Freedom House, Abkhazia. Freedom in the World 2016: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/abkhazia>
- Freedom House, Abkhazia. Freedom in the World 2017: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/abkhazia>
- Freedom House, South Ossetia. Freedom in the World 2017: <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/south-ossetia>
- Balkanist: Georgia's Pankisi Gorge, Home to Many of the Chechens Fighting in Syria, July 22, 2014: <http://balkanist.net/georgia-is-home-to-many-of-the-chechen-fighters-in-syria/>
- Caucasus Institute for Peace, Democracy and Development; Netherlands Institute for Multiparty Democracy; The OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights (Author), published by OSCE – Organization for Security and Cooperation in Europe: The Political Landscape of Georgia; Political Parties: Achievements, Challenges and Prospects, 2006 <http://www.legislationline.org/documents/id/18839>
- CRS Report for congress, Armenia, Azerbaijan, and Georgia: Political Developments and Implications for U.S. Interests, 2008: <https://fpc.state.gov/documents/organization/112520.pdf>
- Кавказский Узел: Силовики связали задержания в Панкиси с тбилисской спецоперацией, 26.12.2017 <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/314342/>
- UN ISIL (Da'esh) and Al-Qaida Sanctions List, 6 June 2018: <https://scsanctions.un.org/en/?keywords=al-qaida + HM Treasury Consolidated List, June 5, 2018: https://www.treasury.gov/ofac/downloads/sdnlist.pdf>
- Кавказский Узел: Кистинцы, 23 июля 2010: <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/172008/>
- CIA: the World Factbook, Georgia: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gg.html>
- Кавказский Узел: Хронология основных политических событий в Грузии: 1989-начало 2004 года: <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/152224/>
- USDOS – US Department of State: Country Report on Human Rights Practices 2017 - Georgia, 20 April 2018, <https://www.ecoi.net/en/document/1430256.html>
- UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), Georgia: Analysis of Gaps in the Protection of Refugees, April 2008, available at: <http://www.refworld.org/docid/483bf10d2.html>